

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

๕.๑. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การศึกษาความเชื่อของประชาชนที่มีต่อประเพณีการบูชาพระธาตุสัจจะ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย” ด้วยวิธีการวิจัยทางเอกสาร เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงจริยธรรม การค้นคว้าหาข้อมูลในหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเชิงลึกแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยแล้วนำเสนอผลการศึกษา จึงสามารถสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

๑. การสร้างพระสลุบเจดีย์มีมาตั้งแต่ก่อนพุทธกาลนั้นมีลักษณะของพระสลุบที่สร้างขึ้นเป็นการพูนดินขึ้นเป็นโคก ณ ที่แห่งนั้นก็ฝังอัฐิธาตุลงไปแล้วเขื่อนรอบๆ เพื่อป้องกันดินพัง บนโคกจะปกรัณฑ์หรือฉัตรให้เป็นเกียรติยศไว้เป็นเครื่องหมาย ประเพณีการสร้างพระสลุบหรือเจดีย์นั้นในแต่ละท้องถิ่นก็จะมีสร้างที่มีความแตกต่างกันออกไป สำหรับในประเทศไทยตามที่ปรากฏหลักฐานทางโบราณคดี ทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับการการสร้างสลุบเจดีย์ไว้เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุในทุกภูมิภาคของประเทศไทย การรับเอาวัฒนธรรมประเพณีมาจากพระพุทธศาสนา ทั้งในด้านคุณธรรมในด้านจริยธรรม และการนำเอาหลักธรรมคำสอนมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อใช้เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ

๒. การสร้างพระธาตุและความสำคัญขององค์พระธาตุสัจจะ วัดลาดปู่ทรงธรรม อำเภอท่าลี่ เป็นพระธาตุที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระอรหันตธาตุ และปฐวีธาตุ (ดินจากพระธาตุพนม) สร้างขึ้นเพื่อต่อชะตาพระธาตุพนมที่พังทลายลง เมื่อวันที่ ๑๑ เดือนสิงหาคม พ. ศ. ๒๕๑๘ โดยวิธีการเสี่ยงสัจจาอธิษฐาน คือ เสี่ยงให้ความจริงเกิดขึ้นตามกติกาบนฐานแห่งการสมมติสัจจะ พระธาตุสัจจะสร้างขึ้นเมื่อ วันที่ ๑๓ เดือนพฤษภาคม พ. ศ. ๒๕๑๙ และพระธาตุสัจจะ มีฐานกว้าง ๘ เหลี่ยมจากกลางสุดถึงยอดสุด ซึ่งสูง ๓๓ เมตร ชาวจังหวัดเลยจึงมีความเคารพศรัทธา และประชาชนทั่วประเทศ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน จึงได้มีการจัดงานนมัสการองค์พระธาตุขึ้นเป็นประจำทุกปี พระธาตุสัจจะจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินวิถีชีวิตความเป็นอยู่ชาวพุทธอำเภอท่าลี่ในด้านต่างๆ ต่อมาคณะสงฆ์และประชาชนชาวอำเภอท่าลี่ การบริหารดูแลพระธาตุสัจจะในปัจจุบันเป็นความร่วมมือของประชาชน มีการประกอบกิจกรรมเพื่อทำการบูชาองค์พระธาตุ กลายเป็นประเพณี และปฏิบัติติดต่อกันมาจนกลายเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี และวิธีการปฏิบัติเปลี่ยนไปตามความเจริญของบ้านเมือง เป็นการสร้างแบบแผนแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงามให้กับครอบครัวตนเอง และสังคม

๓. ความเชื่อและพิธีกรรมการบูชาพระธาตุสัจจะ ประชาชนจังหวัดเลย มีความเชื่อว่า พระธาตุสัจจะเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุจริง และองค์พระธาตุมีความศักดิ์สิทธิ์ มีอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ ดลบันดาลให้ผู้ศรัทธาแคล้วคลาดปลอดภัย และเป็นสิริมงคลต่อตัวเอง จึงเกิดมีพิธีกรรมการบูชาพระธาตุ จากความเชื่อและพิธีกรรมดังกล่าวเมื่อปฏิบัติสืบทอดกันมากก็กลายเป็น ประเพณีที่จะต้องปฏิบัติทุกปี เช่นพิธีกรรมดังต่อไปนี้

๑) พิธีกรรมการบวงสรวง ของประชาชนชาวอำเภอด่านซ้าย เป็นพิธีกรรมที่กระทำเพื่อเป็นที่ยอมรับนับถือผู้มีพระคุณยิ่งใหญ่ในชีวิต ที่ได้ดูแลคุ้มครองไม่ให้ได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุ จากผู้ร้าย หรือจากภัยธรรมชาติ และเป็นการบูชาพระคุณความดีของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย

๒) พิธีกรรมในการบนบาน กระทำเมื่ออยากได้ในสิ่งที่ตนปรารถนาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการประกอบพิธีกรรมคือ ๑. ผู้นำในการทำพิธีคือผู้นำหมู่บ้าน ๒. เจ้าอาวาสวัดลาดปู่ทรงธรรม ๓. ตัวผู้บนบาน

๓) พิธีกรรมการแก้บน เมื่อได้ตามที่ตนปรารถนาก็ต้องมาทำพิธีการแก้บน ที่บริเวณองค์พระธาตุสัจจะ ตั้งโต๊ะบวงสรวง และจะต้องแก้บนตามที่ตนได้บนบานเอาไว้

๔) ในพิธีกรรมการสงฆ์พระธาตุสัจจะ ได้จัดขึ้นในช่วงของเดือนเมษายน ของทุกปี และยังเป็นการแสดงออกถึงความรัก ความกตัญญู

๕) การปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พิธีกรรมที่ชาวอำเภอด่านซ้ายได้ถือปฏิบัติ มีการเวียนเทียน เพื่อเป็นการระลึกถึง พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

๖) พิธีกรรมเปลี่ยนผ้าห่มองค์พระธาตุสัจจะจัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้แสดงออกถึงความเชื่อ และเพื่อความเป็นสิริมงคล ของประชาชนที่มีองค์พระธาตุ

๗) พิธีกรรมการสวดเสริมดวง สะเดาะเคราะห์ ต่อชะตา และเสริมบารมี เป็นการเสริมให้เรามีความสุขและมีความปลอดภัย มีกำลังใจ ในการประกอบอาชีพ แก้ไขสิ่งเลวร้ายให้กลายเป็นดี เป็นสง่าราศี แก่ตัวเองและครอบครัว

สรุป การสร้างพระสถูปเจดีย์มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้เพื่อให้ของประชาชนได้กราบไหว้บูชาตลอดถึงพระธาตุสัจจะ จึงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวอำเภอด่านซ้าย จึงเกิดมีพิธีกรรมการบูชาพระธาตุ ประกอบด้วย พิธีกรรมการบวงสรวง การบนบาน การแก้บน การสงฆ์พระธาตุสัจจะ การปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การเปลี่ยนผ้าห่มองค์พระธาตุ และการสวดเสริมดวง

๕.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ในการวิจัยศึกษา ความเชื่อของประชาชนที่มีต่อประเพณีการบูชาพระธาตุสัจจะ อำเภอดงหลวง จังหวัดเลย ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ๒ ด้าน คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของพระธาตุเจดีย์ และสถาปัตยกรรมในองค์พระธาตุที่ควรอนุรักษ์ไว้ใช้เป็นที่พักพิงของประชาชนและผู้สนใจทั่วไป

๒. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดูแลรักษาทำนุบำรุงองค์พระธาตุ ให้เกิดความสวยงามเป็นที่เจริญศรัทธาของประชาชนผู้มากราบนมัสการ และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์แก่สังคมในโอกาสต่อไป

๓. เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณี เกี่ยวกับพิธีกรรมการบูชาองค์พระธาตุของประชาชนชาวอำเภอดงหลวง

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ศึกษาพระธาตุเจดีย์ เป็นสื่อในการบำเพ็ญบุญกุศลและเป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชนให้มากขึ้น

๒) ศึกษาความสำคัญและคุณค่าของพระธาตุสัจจะที่มีต่อประชาชนอำเภอดงหลวง

๓) ศึกษาเชิงสำรวจการจัดงานนมัสการองค์พระธาตุสัจจะ ที่พึงประสงค์ในทัศนะของประชาชนชาวอำเภอดงหลวง